

Benczédi Sándor és Cs. Erdős Tibor kiállítása Vásárhelyen

Előbb a Nemzeti Galériában, majd a vásárhelyi Tornyai János Múzeumban rendezték meg két erdélyi művész kiállítását. A katalógusba mint „földi” — a szobrokat nézve úgy tetszik, hogy rokon művész is — Borsos Miklós írt előszót. Örömmel üdvözölte a kiállítást, mert „minden igaz képzőművészeti kapcsolat és megismerés útja egyéni kiállításokon alakulhat ki, amint a zenében is” az egyéni koncerteken ismerhetjük meg egy nép zenekultúráját”.

A két művész munkái közül *Benczédié* állítja meg inkább a látogatót. Egyénibb, meghökkenőbb. Dolgozik fából, kőből, terrakottából. Az anyagok természetéből adódóan különféle típusú művei születtek. A vidék adottságaiból természetesen következik a fa felhasználása. Legerőteljesebbek ezek az érzéseket és gondolatokat hordozó faszobrok. Hosszú, görcsös, kiszikkadt figurák, formájuk és színük az élő fára emlékeztet (*Elítélt, Emlék, Féltség, Szemérmesség*). Az utóbbi — mint a művész elmesélte — húsz évig állt a szabadban. Ezek a szobrok a balladák világába vezetik a szerzőt. A terrakotta szobrocskák más hangulatúak. Játékosak, humorosak. Ezeknél a műveinél érezhetjük leginkább a népművészet hatását, a néhol egészen vas-kos székely humort. Majdnem mind kétfigurás kompozíció, s az emberi kapcsolatokra figyel (*Ügyvéd, Mesélő, Beszélgetők*). Egy-egy mozzanat, gondolat megörökítésére szolgálnak. Érdeemes végignézni az arcokon, mert kitűnő típusokat teremt. Jól ismeri az emberi hibákat, kigúnyolja a gyöngeségeket (*Szavazáson, Tűkör előtt, Utolsó szippantás, Hol a pénz?*). Benczédi önmagát sem kíméli, a terrakotta figurák között ott találjuk az *Önarcképet* is. Ezek a művek technikailag nem olyan kidolgozottak, mint a fafigurák, de a felületmunkálásban van hasonlóság, az arányok eltolása pedig a szatíra eszköze. A kőből sima, a kavics ősi formáit követő figurák születtek. Míg a faszobrok inkább a szomorúság, fájdalom, emlékezés megszemélyesítői, addig ezek a zárt formák inkább a boldogságot, szeretetet fejezik ki.

A másik kiállító, Cs. Erdős Tibor is a fa bűvöletében alkot. Munkáinak egy részét kerámia-faliképek alkotják, melyek fába dolgoztak. Tájakat, embereket ábrázol, s a művek líraiak, nyugalom árad belőlük. Képein az erdélyi házak, domboldalak, hegyoldalak jelennek meg, s a házak előtt tovatűnő, elsuhanó, légies női figurák (*Hazafelé, Mese, Két nő a kapu előtt*). Balladai hangulatúak és mesések, előttük állva a 19. század kisvárosi atmoszféráját érzi az ember. Az egymásra vagy a hegyoldalra épülő házsoroknál főleg a szerkezetre figyel, a női figurák elmosódottabbak, színeikkel hatnak. A tájképek egy része színekre és fényekre épül (*Piros táj jegenyékkel*). Egy-egy képen eltűnik vagy háttérbe kerül a táj, és a női alakok lesznek a főszereplők (*Kalotaszegi lány*). Erdős Tibor témája szűkebb, mint Benczédié, de a művek szépen megkomponáltak, líraiak, nyugalmat árasztanak.

A két erdélyi művész alkotásait érdemes volt bemutatni a Tornyai János Múzeumban, műveik új szint vittek a főleg alföldi művészethez szokott városba.

L. K.

SZÍNHÁZ

„Apró-cseprő” bukások

Kicsinylem a szegedi színházat. Nem az épületét, hanem azt, amit benne az idei évad eddigi prózai bemutatói nyújtottak. Az igazsághoz tartozik, hogy már az előjelek sem voltak kedvezőek. Az elmúlt évadban a „nagy szerepekre” szerződöttest „nagy művészek” többsége az évad végén megvált a társulattól. A színházi vakáció idején aztán az is kitudódott, hogy a közeljövőben igazgatóváltás lesz.